14-4 کێ کـــــــــــردی بە ڕۆژی ئەنفال؟.. عەلی مەحمود محەمەد

ئەنفال مەرگی خێراو لەسەرخۆی بە ئازاری گەلێك بوو، مەرگێك پرسەی روح کێشانێکەی 197 ڕۆژی خایاند، ڕژێم شەوی دەدایە دەم ڕۆژەوە بۆ قەسابیکردنی لادێنشینەکان کوردستان و سوتاندنی خاك و وێرانکردنی ئاوەدانی و وشککردنی سەوزایی و کانییەکانی و نەهێشتنی مرۆڤێك بە ناوی کوردەوە، لە سەرەتا لە دەرەوەی شارەکان جاڕی کۆمەڵکوژی دا، دوایی ناو شارەکانیشی گرتەوە، سوپای عێراق لە سەرباز و جاش بە خەفیفەو مەفرەزە تایبەتییەکانەوە وەك حەزییایەك لە هەرچوار لاوە پەلاماری تەواوی لادێکانی کوردستانیان دا، ئەوەی ڕزگاری نەبوو لەو ڕۆژەوە ببڕیای نەیانمان بینییەوە. هەموو ڕۆژەکانی ئەو ئۆپەراسیۆنی مەرگە، مەرگەساتەکی پڕ لە وەیل بوو، ڕۆژگارەکانی دواشی ژیانی ناو مەرگەساتەکانی تۆپزاو و نگرەسەلمان، چاڵ و پێناگای گولەبارانکردنی بە کۆمەڵی ئەنفالکراوان هەموو مێژووییەکی دانەبڕاون لە یەکتر، بە ئەڵقەیەکی هەتا هەتایی پێکەوە گرێدراون، مێژووییەك بوو پڕ لە یاداوەری مەرگ و تاوان، جێی خۆیەتی یادی هەموو ئەو تاوان و کارەسات و قوربانیانە بکرێتەوە کە لەماوەی ئەو حەوت مانگەدا ئەنجام دران بە ناوی ئەنفال. ئەوەی لە ناوییدا نەژییا بێت، ئەوەی بە چاوی خۆی وێنە ترسناکەکانی تاوان و کارەساتە جەرگ بڕەکانی نەبینیبێت، ئەوەی ئێش و ئازارەکانی بە جەستە و روح نەچێشتبێت، ئەوەی ڕۆژی نەدابێتە دەم شەوەوە بە بینینەوەی خۆشەویستەکانی، گەڕان بە دوای پارچە جگەرەکانی، ئەوەی بە پێی خۆی ڕزگار نەبووبێت و لەو جەهەنەمە نەگەڕابێتەوە، ناتوانێت وینای چیرۆکەکانی ئەو مەرگە ساتە بکێشێت، ئەمە لە خەونی شاعیرانە زۆر دوورترە، ئەمە ئەو جیهانەیە لە وێنای جەهەنەمی ئاینەکان و دۆزەخی عاشقان گەورەترە، ئەمە جیهانێکی تایبەتە کورد ناوی ناوە ئەنفال و مرۆڤایەتیش ناوی ناوە جینۆساید.

خۆ ناشتوانرێت هەموو ڕۆژەکانی ئەنفال، بکرێت بە شین و شەیپوری یاداوەرییەکانی قوربانیان، چونکە فەزایەك بۆ ژیان، کاتێك بۆ بیرکردنەوە و هەنگاو نان بۆ ئایندە، چرکە ساتێك بۆ بۆ ژیانی دوا ڕۆژ نامێنێتەوە.

لە بیرکردنەوەی یاداوەرییەکانیش مانای لە بیرکردنی تاوان، لە یاد کردنی خیانەت، لە بیر کردنی مێژووی تاڵ و شکستەکانی ڕابردوو دێت، گەلەکیش ڕابردووی غەدر و کارەساتەکانی لە بیر بکات، مانای ڕازییە

بە کوشت و بڕەکانی داهاتووش، مانای ملکەچ دەکات بۆ زەلالەت و قەسابییەکان کەوا چاوەڕوانین، لەبیرکردنی یاداوەرییەکان یانی دەست ئاواڵە کردنی داهاتووە بۆ دوبارە بوونەوەی کارەساتە ترسناکەکان. بۆ ئەوەی لە داهاتوو مەرگە سات و قەسابی کردنەکانی رابردووی خۆمان لە یاد نەچێت، بۆ ئەوەی ئێسکەکانمان لە بیابان و ناو حەوزی تێزابەکان دەرکەینەوەو تف لە حەجاج و حەجاجییەکان بکەین، پێویستمان بەوە هەیە لە ڕێگەی یاد کردنەوەی ئەنفالەوە خۆمان وەك گەلێکی بەردەوام لە پرسە و خەبات کەر بۆ دواڕۆژێکی ڕۆشن دانێین، گەلێك ئامادەیی ئەوەی هەیە ڕابردووەکان خۆی وەك ئەوەی هەبووە بخوێنێتەوە بۆ هەنگاوەکانی داهاتوو، ئێمە چاومان لە داهاتووە، بۆیە ڕابردوو دەخوێنیینەوە بۆ ئەوەی داهاتوی□کی ڕون و گەش دابین بکەین و هەڵەکان دووبارە نەکەینەوە، هەرچەندە بوونی تاوانبارانی کورد لە ناومان بەردەوام ئازاری دەروونیمان زیاد دەکات و یادکردنەوەکانمان تاڵە کەن، بەردەوام ئازارمان دەدەن.

بۆ بەرواری 4-14

شێخ وەسانان و بادینان و سەردەشت یەکەم شارو ناوچە بوون، بەر لێدانی چەکی کیمیاوی کەوتن لە کوردستان، بەڵام هەڵەبجە کرا بە ڕۆژی شەرمەزارکردنی چەکی کیمیاوی لە کوردستان وە چووە لیستی گینزەوە وەك خاوەند زۆرترین قوربانی چەکی کیمیاوی لە جیهان، چونکە قەبارەی زیانەکانی گەورەتر بوو لە هەمووان و تاوانەکە ناسراوتر تربوو لەوانی پێشوتر و دواتر کە هاتن. بر بەرز راگرتنی یادگە، هەموو تاوانێك پێویستە ڕۆژێك هەبێت بۆ یادکردنەوەی، بوونی ڕۆژێکی وا گرنگە بۆ ناوەندیدان بە یادەکە لە لایەن نەتەوەوە بۆ لەبیر نەکردنەوەو سزا دانی بکەرانی، هەروەها گرنگیشە بۆ بەردەوام هێشتنەوەی لە زەینی نەوەکانی داهاتوو و باشتر کردنی باری ژیانی ئەوانەی پەیوەستن بەو تاوانەوە، ئەمە لە پاڵ ئەوەی بەرز راگرتنی یاداوەری بەشێکە لە قەرەبوو کردنەوەی مەعنەوی قوربانیان.

کام رۆژ بۆ ئەنفال؟

ئەنفالیش بەهەمان شێوە دەبێت ڕۆژێك تیایدا دیاری بکرێت بۆ یادکردنەوەی ئەو تاوانە 197 رۆژییەی کە لە جەرگەیدا نزیك بە %10 گەلەکەمانی تێدا کوشت و بڕ کرا، نە یەکەم ڕۆژی و نە دوا ڕۆژی ئەو تاوانە لە رویی مرۆییەوە ئەو زیانە گەورەیەی نەبووە تا دیاری بکرێن بە ناوەندی ڕۆژی یاداوەری، گەورەترین قەبارەی تاوانەکە لەپرۆسەکە ئەنفالی سێی گەرمیانە (دیاری کردنی ئەو ژمارانەی ڕژێم

بەشەش پرۆسەی ئەنفالی 2 و 3 و 4 و 5 و 6 و 7ی ئەنفالەکانی دیاریکردووە بە کارەکی باش نازانم، بەڵکە ئەنفالەکان پەیوستە بە ناوی ناوچەکانیانەوە ناو زەد بکرێن لە داهاتوودا، هەرچەندە لەوەشدا گرفتێك هەیە چونکە ئەو پرۆسانە هەموو ناوچەیەك زیاتریات گرتەتەوە).

ئەنفالی گەرمیان کە لە ڕۆژی ڕۆشی 7 نیسان یادی دامەزراندنی پارتی بەعس دەستی پێکرد و لە 20-4 کۆتایی پێهات، وەك بەعس ئاسا دڕندانەترین قۆناغی ئەنفالەکان بوو، هەرچەندە لەم شاڵاوەیان چەکی کیمیاوی بەکار نەهات جگە لە گوندی تازە شار وەك شیمانە دەکرێت، بە پێچەوانەی ئەنفالەکانی دیکە، کە سەرجەمیان بە لەدانی چەکی کیمیاوی دەستیان پێکرد، وەلە پێدەشتەکانی گەرمیان ئەو جوگرافیایە نەبوو بە بەرەو ڕوبونەوەی سوپای بەعس بەیە زیانەکان گەورە بوون، ئەمە لە پاڵ لە خشتەبردنی خەڵك لە لایەن جاشەکانەوە بە بوونی لەبوردنی گشتی، هەندێك جار مەلای مزگەوتەکانیش کەوتوونەتە ئەو تەڵەیەوە، لەگوندی تازە شار پێشمەرگەکانی ((یەکەتی نیشتمانی کوردستان، حیزبی شیوعی عێراقی)) قوربانی گەورەیان دا، بەڵام نەتوانرا پێش بە هێرشەکان بگیرێت، قەبارەی سوپای هێرش بەر گەورەتر بوو لە توانای بەرەنگاربوونەوەی پێشمەرگە و جەماوەر، کە پێشر لە دوو پرۆسەی ئەنفالدا تێسرەواندنی کاریگەریان بەر کەوتبوو و تواناکانیان لاواز کردبوو، زیانی گەورەی ئەپەراسیۆنەکانی ئەنفال لە پرۆسەی ئەنفالی گەرمیان و لە ڕۆژەکانی 13-14-15-4–1988دا بوو، بە تایبەتیش ڕۆژی 14-4، زیانەکانی ئەو ڕۆژانەی تاوانەکە گەورەترین و زۆرترین زیان بوون کە بە سەیەك بە نیوەی کەی قوربانیەکانی هەموو تاوانی ئەنفال مەزەندە دەکرێت، شەوی 13لەسەر 14 ی 4 بازنەی ئابلوقەدانی خەڵك تەسککرایەوە، کە ڕۆژی دواتر لە گوندی ملە سوورە زۆربەی خەڵکەکە لە لایەن جاشەکانەوە تەسلیمکرانەوە، لەو ڕۆژانە لە قادر کەرەم و سەنگاو لەیلانیش زیانەکان زۆر بوون، لە ڕۆژی 14 نیساندا لەهەردوو گوندی ملەسورەو کوڵە جەی حاجی حەمەجان زۆربەی خەڵکی ناوچەکە پاش تەنگکردنەوەی بازنەی ئابلوقە لە سەریان هەموویانیان کۆکردەوە و ئەنفالیانیان کردن، جاشەکان ڕۆڵی کارایان هەبوو لە ئەنفالکردنی ئەو خەڵکە. لەو ڕۆژەدا هەزاران کەس خەڵکی ناوچەکە کە بەشی زۆریان ژن و منداڵ و پیر و پەککەوتە بوون کۆکرانەوە و بە ئیڤای سەربازی و تراکتەرو ئۆتۆمبێلی هاووڵاتییانی ئەنفالکراو گواسترانەوە بە سەربازگەی قوشتەپە (قۆشتەپە دەکەوێتە سنوری ناحیەی مەیدانی شاری خانەقینەوە، ئەم ناوچەیە لە دوای سالی 1974 ەوە تەعریب کراوە).

پاشماوەی جل وبەرگەکانیان تا ناوەڕاستی نەوەدەکانیش مابوون.
بەم هۆیەوە ڕێکەوتی 14-4 وەك ڕۆژێك تیایدا دڕندەیی ئۆپەراسیۆنەکانی ئەنفال گەیشتە ترۆپکی تاوان هەڵبژێردرا بۆ ڕۆژی ڕەشی ئەنفال، ڕۆژێك دەیان هەزار هاووڵاتی پاش ئابلوقەدان و قەتیسکردنەوەیان لە ناو بازنەیەکی تەسك لە لایەن جاشەکانەوە لە پێشیانەوە فەتاح بەگی جاف تەسلیم بە بەعس کرانەوە، بۆیە کاتێك 14-4 دێتە پێشەوە دەبێت ناوی ئەو جاشانە لە پێشی پێشەوە بن بۆ دادگاییکردن، ئەگەر تا ئێستاش و دوای ئەوەی دادگای باڵای تاوانەکان بەشێکیانی وەك تۆمەتبار بۆ دادگاییکردن ناساند.

حکومەت لە خەوهەڵسا

دیاریکردنی ڕۆژی 14-4 بە ڕۆژی ئەنفال هەنگاوێکی گرنگ بوو لە سەر دیاریکردنی ڕاستە ڕێگایەکی درووست بۆ بە گەلی کردنی یاداوەری تاوانی ئەنفال و جینۆسایدناسینی و بە مێژووکردنی و هەوڵدان بۆ باشتر کردنی باری ژیای بەجێماوەکانی قوربانیان .
هەموو کات زیان هەتیوەو قازانج باوکی زۆرە، کە بۆ یەکمجار داواکرا 14-4 بکرێت بە ڕۆژی ئەنفال، دەستبژێرێکی کەم لە دەوری بانگەوازەکەی کۆبوونەوە، تەلەفزیۆنی ماڵانی بۆ فرۆشرا، ڤیستیڤاڵە لە ڕێکخەرانی تێکدرا، لافیتەی بانگەوازی پێچرایەوە و بڕیاری گرتن بۆ چالاکڤانانی دەرکرا، کەسێك خۆی ناکرد بە خاوەندی، وەلێ کە هەوڵی بێپسانەوە و بەردەوامی دەیان کەس کە ناویان هاتووە دەگات بە ئەنجام، لە هەموو لایەکەوە دەڵێن منم، هەموو کات خەڵکانی بەرژەوەند خواست لە دوای هەوڵەکانەوە ئامادەن بۆ دورینەوەی ڕەنجی خەڵکانی خۆنەویست .
دوای 19 ساڵ لە تاوانی ئەنفال، دوای 16 ساڵ لە ئازادبوونی کوردستان، دوای 12 ساڵ لە نووسینەوەی یەکەم بەیانی فەرمی کە تیایدا داواکراوە 14-4 بە ڕۆژی ئەنفال بناسرێت لە کوردستان، هەمان بەیاننامە لە ڕۆژی خۆیدا لە ڕۆژنامەو دەزگاکانی ڕاگەیاندن بە بەربڵاوی بڵاوکراوەتەوە و ئەرشیفکراوە، دوای ئەوەی ترسی هەڕەشەی کەس و کاری ئەنفالکراوەکان و شەرمەزاری بەرپرسان لە نە هێنانەوەی ڕوفاتی پیرۆزی کەس و کارەکانمان تەقاندیانی، لە بەرواری 2007-4-4 بڕیار لەسەر ئەوە درا 14-4 بەڕۆژی ئەنفال بناسرێت، با پێکەوە سەیری ئەم هەواڵە بکەین، ڕۆژی 14ی 4 بە ڕۆژی ئەنفال ناسێنراوە :
” پیشنیوەڕۆی دوینی 4/4/2007، ئەنجومەنی وەزیرانی کوردستان بەسەرۆکایەتیی نیچیرڤان بارزانی سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران و

عومەر فەتاح جێگری سەرۆکی ئەنجومەن، لە تەلاری ئەنجومەنی وەزیراندا کۆبوونەوەی ئاسایی خۆی کرد. لەکۆبوونەوەکەدا رەزامەندیی لەسەر پرۆژەی بڕیاری دانانی رۆژی 14/4ی هەموو ساڵێك بەرۆژی ئەنفالکراوەکان وەرگیرا “.
بۆ نەپرسین دوای 16 ساڵ لە ئازادبوونی کوردستان، زوو نەبوو رۆژێکتان دیاریکرد بۆ رۆژی ئەنفال؟

هۆیەکان بۆ دیاریکردنی 14-4 بۆ رۆژی ئەنفال

ئەو ئازارانەی دژی ئەنفال جێی گرنگی پێدانی لایەنەکان نەبوو نووسەران و چالاکڤانانی ئەم بوارەش لەو ژمارەی پەنجەکانی دەست کەمتر بوون، دەسیەیەکی بص خاوەند بوو، کەمتر لە راگەیەناندنەکان باسی لەوە دەکرا ئەوەی هەشبوو پەرتوبڵاو بوو، هوشیاری لە بواری دژەکە زۆر لە خوار بوو. لەو رۆژانەدا کەمەڵصك چالاکوان و ڕۆشنبیر و هونەرموند و دلسۆزی ئەم گەلە، بۆ سکی برسی و ماندوێتی سەختی ژیانەوە، لە پاش نەبوونی و هەژاری خەمی ئەنفالەکانیان لە کۆل نا و شەویان دایە دەم ڕۆژەوە بۆ بۆ مصژوو کردنی ئەم تاوانە و دیاری کردنی ڕۆژصك بۆ یادکردنەوەی دەستەجەمعی، تاکو لەو رۆژەدا قورسایی بدرێتە تاوانەکە و ساڵانە لە کات و ساتی خۆیدا یاد بکرێتەوە، ئەو یادەوەرییە نەمرێنرێت، لە بیری تاکەکانی گەلەکەمان بۆ زیندویی بمێنێتەوەو ببێتە هۆی ناساندنی لەئاستی جیهانیدا .
پصویستە ئەو مرۆڤە دەسەزانەی کە هۆیەکانیان بەری گرت بۆ دیاریکردنی ئەو رۆژە بۆ رۆژی ئەنفال، ناویان بچصتە مصژووی بەگژدا چونەوەی ئەنفال و ئەنفالچییەکان، منیش وەك ئاگادارصکی زۆرتر لە هەر کەسصکی دیکە لە بەشەکی زۆری ئەو چالاکیانە، چەند دصرصك لەم یادە دەخەمە سەر کاغەز، بە داوای لێبوردن لە هەموو ئەو ناوانەی بە بێ هیچ هەکارێك لە یادیانم کردووە، ناڕەوایە رەنجی کەسانێك بە بەمەژوو کردنی ئەنفال هەوڵیان داوە لە یاد بکرێن، بەری رەنجی کەسانی دی، هەوڵ و ماندوبوونی کەسانی دی ئەگەر لەگەڵیانیشدا نەبیت لە یاد بکەیت، ئەوانەی بە تاوانبازگانی بۆ تاوانەکانەوە دەکەن کاریان ئەوەیە.

کێن ئەوانە؟

پاش گەڕانەکی وورد بە ناو رۆژنامەکانی دوای راپەڕین، ئەوەی کەوتە بەر سەرنجم، یەکەم وتار لە سەر ئەو ڕۆژە نووسرابێت بە اصز اخ لە کوردستانی نوصی ژمارە 66 نووسیویەتی، کە دوایی بە پرسیار بەم دەر کەوت ئەو کەسایەتییە ئازیزە ناوی بەاصزی کاك رەحمان خانییە لە

دەربەندیخان، ئەمە وەك یەكەم ئاماژە دان بە ڕۆژی 14-4.
ڕۆژنامەكان ئەو ڕۆژانە باشترین بەڵگەنامەن بۆ ئەوەی بزانیین ئەم هەوڵانەی دراون بۆ دیاریكردنی ڕۆژی 14-4 بە ڕۆژی ئەنفال چەند كاریگەر بوونەو لەو ڕۆژگارەو جێگای خۆیان گرتوەو گەیشتوونە بە جێی مەبەست و توانیویانە ئەو داواكارییە بسەپێنن لە ئاستی گەل و كەناڵەكانی راگەیاندنی ئەوكات.
ڕۆژنامەكانی كوردستان تاكو ساڵی 1995 ئەو ڕۆژەیان بە ڕۆژی ئەنفال نەناساندووە، با چاوێك بە چەپكێك ناونیشان و مانشێتی ڕۆژنامەكانی ئەو كاتانە بخشێنیین لە رۆژی 14ی چواردا .
كوردستانی نوێی ژمارە 66ی رێكەوتی 14-4-1992یدا لە مانشێتێكەی هاتووە: (سەركەوتنێك لەگەڵ ڕژێم بەهای ئەو كاغەزەی نابێت كە لە سەری مۆر دەكرێت).
كوردستانی نوێ ژمارە660 ی رێكەوتی 14-4-1994، لە مانشێتێكەیدا هاتووە(بەیانامەی م س ینك بۆ بۆنەی كۆچی دوایی هەقاڵ ڕەسوڵ مەمەند)، لە ئیتحادی ژمارە 75 ی رێكەوتی 16-4-1994 یش هەمان بابەتە .
الاتحادی ژمارە 127 رێكەوتی 15-4-1995 لە مانشێتێكەی هاتووە، (امریكا قلقە علی حقوق الانسان خصوصا فی اقلیم الكردی بتركیا).
بەڵام كوردستانی نوێ ژمارە 962 رێكەوتی 14-4-1995 مانشێتێكەی بریتی بوو لە: (لە ژێر ڕۆشنایی ڕاپۆرتەكەی ئەكیوسدا بڕیاربوو دوێنێ ئەنجومەنی ئاسایش پڕۆژەی فرۆشتنی بەشێك لە نەوتی عێراق پەسەند دەكات) (هەرچەندە لەم ژمارەیەدا بابەتی زۆر لەسەر ئەنفال لە لاپەڕەكانی ناوەوە بڵاو كراوەتەوە، لە ناویشیاندا بەیاننامەی ڕێكخراوی ئاوارەو ئەنفالەكان لەسەر رۆژی 14-4 ڕۆژی ئەنفال، كە یەكەم بەیاننامەیە بە بۆنەی رۆژی ئەنفالەوە دەرچووبێت، هەروەها چالاكییەكانی ڤیستیڤاڵی یەكەمی ئەنفالەكان)ی تێدا بلاوكراوەتەوە، رۆژانی دواتریش لەسەر هەمان ڤیستیڤاڵ هەواڵ بڵاو كراوەتەوە، هەموو ئەوانەش لەسەر داواكاری ئەمە بوو.
هەرچی كوردستانی نوێی ژمارە 1262 ی ڕۆژی یەك شەممەی رێكەوتی 14-4-1996ە، لە مانشێتێكەیدا هاتووە (تەنها بە دادگاییكردنی ئەنفالچییەكان ڕوحی شەهیدانمان شاد دەبێت)، ئەمەش دووای هەفتەیەك چالاكی ڤیستیڤاڵی دووەمی ئەنفالەكان لە هەولێرو شەقڵاوە، “لەوكاتە كۆمەڵەی روناكبیری كۆمەلایەتی كەركووك ویستیان هەبوو 17-4 وەك رۆژی ئەنفال دیاریبكەن، بەلام هەوڵەكانیان شكستی هێنا ” .
هەرچی ڕۆژنامەی برایەتییە ژمارە 1920 رێكەوتی 14-4-1994 ە، لە مانشێتێكەی هاتووە: (هەژا مسعود بارزانی لە پرسەی خوالێخۆشبوو رسول مامەند ئامادە دەبێت)، هەرچەندە پەیامی برایەتی هەمان

ژمارە لەسەر تاوانی ئەنفالە، وەلێ هیچ ئاماژەیەك بە ڕێكەوتی 4-14 وەك ڕۆژی ئەنفال نەكراوە.

ڕۆژنامەی یەكگرتوو ژمارە 86 ی ڕێككەوتی 12-4-1996 لە مانشێتەكەیدا هاتووە: (فرە زمانی و فرە ڕەگەزی نیشانەی گەورەیی خودان و دەبێ بپارێزرێن، ئیسوا بێت سیاسەتی جینۆساید و قڕ كران)" بەهۆی بەشداری كا عەبدالڕەحمان سدیق لە ڕێكخستنی ڤیستیڤالی یەك و دوو كاریگەری لەسەر یەكگرتوو هەبوو لەو ڕۆژگارە".

هەرچی ڕۆژنامەی ئالای ئازادی زمانحالی ئەوكاتی حیزبی زەحمەتكێشانی كوردستان بوو، لە ژمارە 68 ی ڕێكەوتی 11-4-1993 یدا لە مانشێتەكەی هاتووە: بە سەرخستنی دەست پێَی شخەری pkk، بەرنامەی هاوبەش و هاوكاری سیاسی، ئەركەكی نەتەوایەتییە.

بەڵام لە ئالای ئازادی ژمارە 166 ی ڕێكەوتی 16-4-1995 دا هاتووە (ئەنفال بەڵگەی خەڵاگری میللەتەكەمان و دڕندەیی دوژمنانە)، ئارمی ڤیستیڤاڵی یەكەمی ئەنفالەكان لە لاپەڕەی یەكدا بڵاو كراوەتەوە.

لە مانشێتی ڕۆژنامەی ڕێگای كوردستانی ژمارە 2ی ساڵی 48 ی ساڵی 1992 هاتووە:(پەڕۆژەی بەڵگەنامەی بەرنامەی..)، بەڵام لە ژمارە 94ی ڕێكەوتی 12-4-1993 هاتووە:(هەڵومەرجی كوردستان وا دەخوازێ كە بە پەلە هەوڵی بەستنی كۆبونەوەی سەركردایەتی سیاسی بەرەی كوردستانی بدرێ). وەلێ ڕێگای كوردستانی ژمارە 104ی ڕێكەوتی 19-4-1994دا هاتووە:(بە بۆنەی یادی شەشەمین ساڵڕۆژی شاڵاوی ئەنفالە بەدناوەكان پێویستە بایەخەكی زیاد بە 182000 ئەنفالكراوو كەس و كارەكانیان بدەین)، سەرباری ئەوەی بابەتی ڕێگامان كە سەروتاری ڕۆژنامەكەیە لەسەر ئەنفالە. بەڵام ڕێگای كوردستانی ژمارە 152 ی بەرواری 11-4-1995 لە مانشێتەكەی هاتووە(14 ی نیسان ساڵگەردی ئەنفالە شوومەكان و ڕەمزی گەورەترین تاوانی سەدام دژ بە گەلەكەمان)(ڕۆژی 14 نیسان ڕۆژەكی هەرگیز لە یاد نەچووە لە بیرو هزری َڕۆڵەكانی گەلەكەمان. ئەم ڕۆژە هەمایەكە بە گەورەترین تاوان كە ڕژێمە شۆفینیستیەكەی سەدام دژ بە گەلەكەمان ئەنجامی دا).

بەم جۆرە دەبینیین لە ساڵی 1994 ەوە لە مانگی نیسان باسی ئەنفال كراوە، بەڵام لە ساڵی 1995 ەوە جەخت لەسەر دیاریكردنی ئەم ڕۆژە بە ڕۆژی ئەنفال كراوەتەوە، ئەوەش بە هەوڵی ئەمە بووە، ڕاستەوخۆ پەیوەندی بە ڕۆژنامەكانەوە كراوە.

ڕۆژنامەی ووڵاتی ڕێكەوتی 15-4-1996 ژمارە 151 دا هاتووە:(یادی ئەنفالەكان هاندەرێكە بۆ سوور بوون لەسەر خەبات)، بەرنامەی ڤیستیڤاڵەكەش لە هەمان ژمارە لە دوا لاپەڕەی بڵاو كراوەتەوە.

لە ڕۆ زنامەی بە پێشەوەی ژمارە 18 ی ڕێكەوتی نیسانی دا، لە سەروتارەكەی هاتووە1995 :(با یەكی ئایار بكەینە ڕۆژی بەرپاكردنی

بزووتنەوەی شورایی جەماوەری بۆ کۆتایی هێنان بەشەڕ و برسێتی)،
هاوكات لە هەمان ژمارەدا بابەتێك بڵاوكراوەتەوە بە ناوی (كارەساتی ئەنفال و وەحشییەتی ناسیۆنالیزم).
ساڵی 1996 و لە یادی ئەنفالدا ڕۆژنامەكانی وڵات، ئاڵای ئازادی، یەكگرتوو، پاڵە…… مانشێتەكەیان لەسەر ئەنفال بوو، رۆژنامەی ڕێگای كوردستانیش ئەو ژمارەیەی سەرتاپای بە ڕەش دەرچوو و مانشێتەكەشی لەسەر ئەنفال بوو.

هەوڵە پراتیكییە سەرەتاییەكان

لە پەرتووكی تونی مەرگ كە بەڕێز كاك زیاد عەبدڕەحمان " نەجمەدین فەقێ عەبدوڵا" نووسیوییەتی هاتووە (((c.d.a.w.e) لە ساڵی 1993 هەمان ڕۆژی 14-4 بە ڕۆژی یادكردنەوەی هەڕەشەكانی ئەنفال داناوە ویادی كردەوە. هەروەها دەنووسێت لە هەمان ڕۆژی ساڵی 1994 یش دا یادی ئەو ڕۆژە لە سنووری پارێزگای كەركووك لە گەرمییان كرایەوە، پێدەچێت ئەو ڕۆژە لە داهاتوودا ببێتە یادی قڕكردنی بە كۆمەڵی گەلی كورد(پەرتووكی تونی مەرگ –ل9). لێرەدا نووسەر ئەگەرێك دادەنێت بۆ بوونی ئەم ڕۆژە بە ڕۆژی یادی قڕكردنی بە كۆمەڵی گەلی كورد، نەك بە كردنی بە ڕۆژی ئەنفال .
ساڵی 1994 لە ژێر درووشمی (دیاریكردنی چارەنووسی ئەنفالكراوەكان) كۆمیتەی باڵای یادكردنەو□ی □□زانی ئەنفال لە یادی 6 ەمین ساڵەی كارەساتی □□زانی ڕەشی ئەنفالە بەدناوەكانی بەعس. ل□ □□زانی 1994-4-15-14 زنجیرە چالاكییەكی لە كەلار و سمود ئەنجامدا، لیژنەی سەرپەرشتی یادەكە لە لایەن مەڵبەندی كەركوكی ینك و هاوڕێیانی شیوعی-حشكع- محەلی كەركووك و یەكێتی هونەرمەندانی كوردستان سازدرا بوو (ك ن 1994-4-18 ژمارە 663).
ل□ د□ق□ری گەرمیان بەرصزان رەحمان خانی، تەها سولێمان، سەردار عەبدول□□، د□شاد تالەبانی، گولاڵە عەزیزو ...…. چالاكانە كاریان لەسەر دۆزی ئەنفال كردووە لەو ر□زانە. كاك سەردار عەبدول□□ ب□ منی اا گەیاند بۆ ساڵی دواتر مەبەستی 1996 ە، كە بینیمان لە 1995-4-14 لە هەولصر یادی ئەنفال بە بەر فراوانی كرایەوە، ئصمەش لەوە بە دواوە سور بوین لەسەر دیاریكردنی 4-14 وەك اۆژی ئەنفال.
نا بێت ئەوەش لە یاد ب□كین لە ئایاری ساڵی 1994 شانۆگەری وەرزێكی شووم لە هەولێر پێشكەشكرا كە بەڕێزان فەخرەدین گەرمیانی و خاڵە حەمرین و لالۆ ڕەنجە و حەسەن گەرمیانی و ...…. كۆمەڵێك دڵسۆزی دیكە ڕۆڵیان تێیدا هەبوو، گوزارشتی لە تاوانی ئەنفال دەكرد، وەلێ بە ئامانجی دیاریكردنی 4-14 نەبوو بە ڕۆژی ئەنفال، لێ رۆڵی پۆزەتیفی

هەبوو لە ناساندن و وەبیرهێنانەوەی تاوانی ئەنفال و گرنگیدان پێی.

ڤیسیتیڤاڵی ئەنفالەکان بۆ دیاریکردنی 4-14 بە ڕۆژی ئەنفال

پێشتر بە پەرتەوازەیی یادی تاوانی ئەنفالمان دەکردەوە، وەلێ جێگای ناگرت بۆ دیاریکردنی ڕۆژێك بۆ ئەنفال، بانگەوازی ڤیستیڤالی یەکەمی ئەنفالەکان لە 12-3-1995 بە ئەنجام دانی یەکەم ڤیستیڤال لە هەولصر بەناو کرایەوە، لە 4-14 ڤیستیڤاڵەکە بۆ ماوەی یەك هەفتە لە هەلی میدیا بەردەوام بوو،ئەم بەاصزانە ئەلیان لە ئامادە کردن و سەرکەوتنی گصاا ((محمد ملا سدیق –لالە ائنجدەر –سەدرەدین خۆشناو- فاتیح شەیدا-کەریم غەفور " کەریمەك" –کەمالە غەمبار، قادر نادر- فریاد هیرانی-ئاشتییە سور " دارا و پایزە" -هاوار مستەفا-سەزان مامە-بدرالـدین سالـح-نیهاد دزەیی-کەریم سـەرکەش-هەردی سـەردەم –دەشتی بەرزەواری -مامۆستا ائحیم-عوسمان عمر(عوسمانی خەتم) - ازگار مام بەرە- مامۆستا فرهاد خالید-نیهاد جامی –تەحسین فایەق- ئاوارە خان-کەریم مەلا-مامۆستا کمال غەمبار- هونەرمەند محەمەد ئیسماعیل- پارێزەر دلـێر محەمەد شەریـف -سـەلاح مەزن-ئەنـدازیار عەبدائرحمان سدیق- ئازاد سلمان و هاوکار و هصمن حەساری و شەفیق حاجی خدری و کنێر و شەوقی دارەتوو و جەمالە شوشە و عەدنان کەچەر و خالید کاوەز و ئازاد و محەمەد مشیر و ……..هتد .هەروەها بەاصزان ازگار شوانی و ازگار حەساری و فواد سدیق لە اصگای کوردستان و کاك ستران عبدللە و کاك دلشاد عبدللە و ئیسماعیل عەبدالکەریم لە کوردستانی نوص و کاك غازی حەسەن و ئیدریس شەیداهە و کاك بصکەس حەمەد قادر لە ئاڵای ئازادی بەشداری کاریگەریان کرد لە ڕێگەی پشتیـوانی و بەشـداری و ڕۆژنامەکانیـانەوە، تەنـانەت کاریگەریـان لەسەر ڕۆژنامە و ڕاگەیاندنەکانیان دانا بۆ ئەوەی 4-14 وەکو ڕۆژی ئەنفال بناسن.

بۆ سـالی دواتـر 1996 جگە لەو بەاصـزانەی ناویـان لە ڤیسـتیڤاڵەی یەکەمدا هاتووە، بەاصزان سەرهەد تەفیق –شوان داودی –غازی حەسەن- گرفتار کاکەیی- هەردوو مامۆستای هصژاو تصکەشەر خالید دلصر و سەعید ناکام و پاڵەی خالید دلێر و هیوا ناسیح و ئەسکەندەر جەلال و فەرحان و خالید کاوەس و ئازاد و ،،،، هتد بەشداری چالاکانەیان کرد.

دیارە ئاماژەم بە زۆر ناو دا لە سەروە، کەسانی تەدا بوو وەك مامۆستا خالید دلێر و مامۆستا بەدرەدین حەمەساڵەح و کاك نیهاد دزەیی و سەرهەد تەفیق و ئەرخەوانی کچی لە ڤیستیڤاڵەی دووەم زۆر

ماندوو بوون، کەسانی دیکەش بەشدارییەکی ڕەمزییان کرد بەڵام ناکرێت ناویان لە یاد بکرێت، پشتیوانییەکی مەعنەوی بوون بۆ یاداوەرییەکە.

ئەو ساڵە بە داواکاری ئەصمەو بە هاوکاری بەڕاصز کاوە نادر پارت و اصکخراوە سیاسی و ڕۆشنبیرییەکان دەیان بەیاننامەیان لە ڕێکەوتی 4-7 ەوە دەرکرد بۆ بەنەی 4-14 و ناساندنی وەك ڕۆژی ئەنفال، لەوە بە دواوە ئیتر 4-14 وەك ڕۆژی ئەنفال بو زبە ئەمری واقیع، ڕۆژەکیش بە ئەنفال دیاریکرا، ئیتر نەتوانرا خۆ لە یادکردنەوەی بدزنەوەو وەڵام بە داواکاری قوربانییەکانی نەدەنەوە، وە بیر لە دیاریکردنی ڕۆژەکی دیکە بکرێتەوە.

بەشێك لە بەشداربوونی چالاکییەکانی ڤیستیڤاڵی یەکەم جگە لە بەشداربووانی پێشانگای کاریکاتێر “کاك گرفتار کاکەیی” و بەشە هونەرییەکە: عەبدالڕەزاق سافی، سەلاح مەزن، سەدرەدین خۆشناو، فاتیح شەیدا، فریاد هیرانی، کەریم غەفور، عەلی مەحمود، عەبدالڕەحمان سدیق، ناڵە حەسەن، بەهرە موفتی، ئیدریس شەیداهە، خالید عوسمان، سۆزان مامە، بەختیار مامە، سەرهەنگ ئیسماعیل، زانا خالید.

بەیاننامەکان

ساڵی 1995 یەکەم بەیاننامە بۆ بەنەی 4-14 ڕۆژی ئەنفال، ڕێکخراوی ئاوارەو ئەنفالەکانی کوردستان و دواتر دەزگای ناوەندی ڕاگەیاندنی یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان دەریان کرد، هەرچەندە لە بەیاننامەکەی یەکگرتوودا هاتووە (ئێمە لە ئاوا ڕۆژێکدا کە یادی ئەو کارەساتە بە دینی یە دەکەینەوە ،داوا لە هەموو دەزگاکانی ڕاگەیاندنمان دەکەین، کە وەك تاوانە جینۆسایدییەکانی سەدەکانی ناوەڕاست و، جەنگە جیهانییەکان و، کارە بە کۆمەڵ کوژییەکانی ستالین و هیتلەر، لە قەڵەمی بدەن و ،گەڵاوی نیازی ڕژێم لە بەکارهێنانی وشەی (ئەنفال) ڕسوا بکەن و، وشەو زاراوەیەکی بە بەکار بهێنن کە هەسی پیلانی هەڵوەشێنێتەوە) ئێمە بەشێك بوو لە بەیاننامەی مەکتەبی ڕاگەیاندن بۆ بەنەی یادی کارەساتی بەناو ئەنفالەوە – یەکگرتوو ژمارە 37)، دیارە ئەم هەوڵەش لە لایەکەوە دەسەزییە بە پرسەکە، لە لایەکی دیکەوە بەشێك بوو لە نەخشەکانی پارت و لایەنە ئیسلامییەکان بە سەینەوەی وشەی ئەنفال، نە چەسپینی لە کۆمەڵگای کوردەواریدا، کە لەگەڵ بەچوونەکانیان ناهاتەوە سەبارەت بە دەستەواژەی ئەنفال.

چیتر کرا

ساڵی 1996 بەهۆی سەرکەوتن و دەنگدانەوەی ڤیستیڤاڵی یەکەمی ئەنفالەکان هەوڵەکان گەورەترەوە بوون، بە هەوڵ و کۆششی ڕێکخراوی ئاوارە و ئەنفالەکان لیژنەی سەرپەرشتی لە شارەکانی هەولێر و شەقڵاوە پێکهێنرا، هەروەها داوا لە حزب و ڕێکخراوە سیاسی و جەماوەری و ڕۆشنبیرییەکان کوردستان کرا، بە یاننامە بەبۆنەی 14-4 دەربکەن و لافیتە لەو یادەدا بنووسن و لە شوێنە گشتییەکان بە تایبەتیش دەوروبەری هۆڵی میدیا لە شاری هەولێر هەڵیواسن، تاکو شاری هەولێر سیمای ئازییەت باری گشتی بە خۆوە بگرێت.
لە ساڵی 1996 لیژنەی کاری هاوبەشی حیزبە کوردستانییەکان لە 1-4 ەوە بەیاننامەی هاوبەشیان دەرکرد لەسەر 14-4 و ناساندنی وەکو ڕۆژی ئەنفال، کە لە 7 حیزبی کوردستانی پێك هاتبوون، سەرباری ئەم لایەنانەی خوارەوە: بزوتنەوی موسڵمانانی کوردی فەیلی –سەرکردایەتی شۆڕگێڕ --حزبی اتحادی تورکمانی–کۆمەڵەی جوێلۆجی کوردستان-یەکێتی مامۆستایانی کوردستان-یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان-ڕێکخراوی ئاوارەو ئەنفالەکانی کوردستان-حزبی سۆسیالستی کوردستان-یەکێتی نەتەوەیی دیموکراتی کوردستان-دەستەیەك لە ڕابەرانی بزووتنەوەی کرێکاری-کۆمەڵەی ڕوناکبیری کۆمەڵایەتی گەرمەسێر.
سەرباری ئەوەی دەیان پارت و ڕێکخراوی سیاسی لافیتەیان بە داواکاری ئەمە لەناو ڤیستیڤاڵەکەو شەقامەکانی هەولێر و بەردەم بنکەو بارەگاکانییان هەڵواسی کە تا ئەوکاتە کوردستان و شاری هەولێر دیاردەی راگەیاندنی گەورەی وای بە تاوانی ئەنفال و کۆمەڵکوژی بەخۆوە نەبینیبوو، ئەو بایاننامانەش هەموو بە سوپاسەوە بە داواکاری ئەمە دەرکراون.
ئەم بروسکەی پشتگیرییانەش گەیشتنە بەڕێوەبەرانی ڤیستیڤاڵەکە: (دەستەی ڕۆژنامە نووسانی ئازاد-حزبی الاتحادی تورکمانی-مکتب سیاسیی– تیپی شانۆی نیشتمان-مەکتەبی پەیوەندییەکانی یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان-حزب الاخاو تورکمانی –مکتب سیاسی- بزاڤی خوێندکارو لاوانی کوردستان-سکرتارییەتی باڵا- حیزبی ڕزگاری کوردستان-مەکتەبی سیاسی --مەڵبەندی ڕۆشنبیری میزۆپۆتامیا-یەکێتی پێشەنگانی کوردستان-کۆمەڵەی جەنگاوەرانی پێشەنگی کوردستان-کۆمەڵەی جیۆلۆجی کوردستان-یەکێتی بێکارانی کوردستان-کۆمەڵەی ئاوارەکانی کوردستان-ڕێکخراوی جیهانی بۆ داکۆکی کردن لەمافی مرۆڤ(ئەمینداری گشتی)-بزوتنەوەی ڕۆشنبیرانی ئاشتیخواز-هەولێر–کۆمەڵەی نەتەوەیی کورد-مەڵبەندی چوار–کۆمیتەی ڕێکخستنی هەولێری حیزی کۆمۆنیستی کرێکاری عێراق–کۆمەڵەی فەرهەنگ و ئاوەدان کردنەوەی باڵەکەیاتی–یەکێتی ژنانی کوردستان-مەکتەبی سکرتاریەت–ئەنجومەنی پارێزەرانی کوردستان–تیپی شانۆی ڕۆژی

نوێ-بزووتنەوی دیموکراتی گەلی کوردستان-ک□م□□ی زیندانیە سیاسییەکان-مەکتەبی تەنفیزی یەکێتی جوتیارانی کوردستان-خوێندکارانی یەکێتی نەتەوەیی دیموکراتی کوردستان-کۆمیتەی پارێزگای هەولێری حیزبی شیوعی کوردستان-کۆمەڵێك لە ڕۆشنبیرانی شاری هەولێر-کۆمیتەی تایبەتی مەکتەبی سیاسی ی ن ك-خوێندکارانی پەیمانگای هونەرە جوانەکان-ڕێکخراوی ئاوارەو ئەنفالەکانی کوردستان-لەشکری 16 دەشتی هەولێر ینك-تیپی شانۆی حەمرین-کۆمەڵەی ئافرەتانی کوردستان-ڕێکخراوی چاودێری مافی مرۆڤ لە کوردستان (کوردستان ۆچ)-ناوەندی هەولێری پارتی کاری سەربەخۆیی کوردستان -ڕادیۆی ڕێگای کوردستان-ڕێکخراوی تێکۆشانی ڕەنجدەرانی کوردستان-ڕێکخراوی ڕەوتی بەلشەفیك-یەکێتی گشتی قوتابییانی کوردستان).

ئەم لایەنانەی سەرەوە ناویان هاتووە، زۆربەشیان بە هەڵواسینی لافیتە لە دەرەوەی هۆڵی ڤیستیڤاڵ بەشداریان کرد.

ئەم لایەنانەی خوارەوەش تەنها لافیتەیان لە ڤیستیڤاڵەکەدا هەبوو: (بیرۆی پارتی کاری سەربەخۆیی کوردستان- یەکێتی نەتەوەیی دیموکراتی کوردستان- ڕۆژنامەی ووڵات-ڕۆژنامەی شمس و ت□ن-حیزبی شیوعی عێراق- پارتی کرێکارانی کوردستان-لیژنەی پارێزگای کەرکوکی حیزبی شیوعی کوردستان- یەکێتی ئافرەتانی زەحمەتکێشان-لقی هەولێری حیزبی زەحمەتکێشانی کوردستان-کۆمەڵەی خوێندکارانی کوردستان-ڕادیۆی نیشتمان-حیزبی شیوعی کوردستان مەکتەبی سیاسی-کۆمەڵەی ڕوناکبیری کۆمەڵایەتی کەرکووك- کۆمەڵەی ڕوناکبیری و کۆمەڵایەتی گەرمەسێر -مەکتەبی مافی مرۆڤی ی ن ك- یەکگرتووی خوشکانی ئیسلامی کوردستان).

پێشانگای کورد قڕان

هەروەها ئەم هونەرمەندانەش بە تابلۆ بەشداریان کرد لە پیشانگای کورد قڕان: (جوهەر محەمەد خدر-دارا محەمەد عەلی-دلێر محەمەد شەریف-سلێمان شاکر-سەربەست عومەر-سۆران-جعفر محمد غریب-جماڵ مشیر-عبداڵلە سەراج-فیسەڵ عوسمان-کامران – ڕزگار فقێ عبداڵلە- ئازاد ئەنوەر-گرفتار کاکەیی)(چارەنووس ژمارە 2 -حوزەیرانی 1996)*.

شانۆگەری ئەنفالستان

شانۆگەری (ئەنفالستان) ئامادەکردن و دەرهێنانی: کەریمۆك غەفور نواندنی: هاوار مستەفا خان، کەریم مەلا، سۆزان مامە، جەلال ئەنوەر، عەلی سیاسی، کەریمۆك غەفور، بەرهەم محەمەد، هەردی حسێن، کامەران

عەبدولوەهاب، شیلان سەدرەدین، عەبدولقادر محەمەد، گوڵالە عوسمان، گۆران حسێن، رزگار ئیسماعیل، ڕەوا دڵشاد وەسانی، ئازاد ئەنوەر، ئەحمەد عەدۆ.

لەرێکەوتی ١٩-٤-١٩٩٥ لە چوارچێوەی چالاکییە هەفتەییەکەی ڤیستیڤاڵی یەکەمی ئەنفالەکان نمایش کرا، لە هۆڵی میدیا-هەولێر لە چوارچێوەی فێستیڤاڵی یەکەمی ئەنفالە بەدناوەکان.

ڤیستیڤاڵی یەکەم بە شانۆگەری شەقام لە ناوەندی رۆشنبیری سەردەم لە قەلاوە بۆ هۆڵی میدیا بەناو بازاڕدا دەستی پێکرد، هەردوو پەرلەمانتار عیدۆ بابا شێخ و نەهلە خان بەشدار بوون تیایدا.

شانۆگەرییەکە لالۆ رەنجدەر، تەحسین فایەق، نیهاد جامی، کەریمۆك، ئاوارە خان ئامادەیان کرد و زۆری دیکە بشداربوون تیایدا.

بەشداربووانی ڤیستیڤاڵی دووەم: عەزیز وەهاب محەمەد، کەماڵ غەمبار، محەمەد ساڵەح ئامێدی، د.ئاسۆ عەبدوڵا، ئارام، شەفیق حاجی خدری، مامۆستا ئەحمەد چاوشین، د.رەشاد میران، مامۆستا بهائالدینی جوتیاران، حەسەن جاف، عەبدالڕەزاق مەرزنگ، غازی حەسەن، عەلی مەحمود محەمەد، جەلیل کاکە وەیس، سەرفراز نەقشبەندی، سەدرەدین خۆشناو، ئارام سەلیم، کەریم غەفور، مامۆستا عەبدالڕەحمان سدیق.

چەسپینی رۆژەکە

هەرچەندە ڤیستیڤاڵی دووەم یاساغکرا و ڕێگە لە ئەنجامدانی گیردرا لە شاری هەولێر، منیش تۆمەتبار کرام، وەلێ کە مەممنوع کرا زیاتر مەرغوب بوو، گرنگ ئەوەیە پەیامەکانی چەسپی و لە کۆتاییدا ڕۆژێك دیاریکرا بە ڕۆژی ئەنفالکراوەکانمان، لەو ڕۆژەدا خەم و داواکارییەکانمان یەك دەخەین، خامەکانمان دابەش دەکەین، بە چاو بۆ ئازیزانمان دەگرێین، بە بیر ڕێگایەك دەدۆزینەوە بۆ بە یاساییکردن بە مێژووکردنی و بە جیهان ناساندنی وەك تاوانی جینۆساید، بە دەست و دەنگێکی بەرزیش ئازایانە دەڵێین سەرجەم تاوانکاران بێجیاوازی بۆ بەردەم دادگا.

تێکدانی ڤیستیڤاڵی دووەم

کە ڤیستیڤاڵی یەکەم دەنگ و سەدای گەورەی دایەوە لە ناو خەڵك و کەناڵی راگەیاندنەکان، کۆمەڵەیەك لە هەولێر لقێکی هەبوو بە ناوی کۆمەڵەی روناکبیری کۆمەڵایەتی کەرکوك کە بەڕێز جەلال جەوهەر ئەو کات بەرپرسیان بوو لەو بەشە، لە لایەکەوە دەیانویست رۆژی 4-17 بسپێنن وەك رۆژی ئەنفال، لە لایەکی دیکەوە کەوتنە خۆ ئامادە کردن

بۆ یادکردنەوەی ئەنفال و دەیانەویست هەوڵەکە لە ئێمە بسێننەوەو خۆیان پێی هەڵبستن، هەروەها سەردانی وەزارەتی ناوخۆیان کرد مۆڵەتی رێکخراوی ئاوارەو ئەنفالەکان وەربگرنەوە و بۆ خۆیان رێکخراوێك تۆمار بكەن بەناوی ئەنفالەكان، هەروەها داوایان لە قوربانیان و هونەرمەندان کرد بەشداری چالاكییەكانمان نەكەن.
لە كاتێك ئێم□ ه□□□ی میدیاشمان لە چەند مانگ زووترەوە گرتبوو، ئامادە بووین هۆڵەکە بۆ ئەوان بەجێ بهێڵین و مەراسیمەکەی خۆمان لە 7ی نیسانەوە ئەنجام بدەین، هێشتا لە گێچەڵ کردنی خۆیان نەکەوتن، کە بینییان سەدان لافیتە بۆ پشتیوانی ڤیستیڤاڵەکەمان لە ناو ه□□□ی میدیاو دەوروبەری هەڵواسراوەو دەیان بەیاننامە بۆ پشتیوانیمان دەرکراوەو بەشداری بەرفراوانی نووسەران و هونەرمەندان لە ڤیستیڤاڵەکەی ئێمە وە پەراوێز کەوتنەوەی ئەوان، تەنانەت مەکتەبی سیاسی ی□نك بە 10000 دینار پاڵپشتی ئێمەیان کرد، ئەوجا بە پشتیوانی خوالێخۆشبوو جەبار فەرمان مۆڵەتی گرتنی هۆڵی میدیا و گەلەرییەکەیان لێمان سەندەوە دایان بە سەوڵەی بەدری سەر بە مەجلس ئەعلای ئیسلامی، بۆ شەوەکەی لافیتەکانیان بە پیسایی تێکدراو تۆمەتەکەیان خستە سەر من، لە لایەکی دیکەوە کاریگەرییان لەسەر یەکێك لە رزگاربووانی گۆڕە بە کۆمەڵەکان دانا لەسەر مینبەر لە کاتی سمیناردا بێدەنگی لێکرد و وەلامی پرسیاری کۆڕگێڕی نەدایەوە، بەڵام شکستیان هێنا.